

Kunskapsskolan Botkyrka

Rektorn vid Kunskapsskolan Botkyrka

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kunskapsskolan Botkyrka
i Botkyrka kommun

Tillsyn i Kunskapsskolan Botkyrka

Skolinspektionen genomför tillsyn i Botkyrka kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kunskapsskolan Botkyrka besöktes av Skolinspektionen mellan den 20 och 21 november 2012.

Fakta om skolan

Kunskapsskolan Botkyrka ligger i kommundelen Tumba i Botkyrka kommun. Huvudman för skolan är Kunskapsskolan i Sverige AB. Vid tillsynstillfället har skolan 230 elever fördelade på årskurserna 6-9. Eleverna är indelade i basgrupper. Varje basgrupp leds av en basgruppledare som ansvarar för att varje elev i gruppen arbetar efter sin individuella studieplan. Varje morgon och eftermiddag håller basgruppsledaren i en basgruppsamling med sina elever i basgruppen. En gång i veckan har varje elev femton minuters personlig handledning av sin basgruppsledare.

Skolans lärare är organiserade i fyra arbetslag som är indelade efter de årskurser som finns i skolan. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare. Vidare leds undervisningen i respektive ämne av en ämnesansvarig.

Den nationella statistiken (SIRIS) för Kunskapsskolan Botkyrka visar att det genomsnittliga meritvärdet läsåret 2011/2012 var 248,2 för eleverna i årskurs 9. Samma läsår nådde 84 procent av eleverna målen i alla ämnen. Av eleverna i årskurs 9 i Kunskapsskolan Botkyrka var 100 procent behöriga till ett yrkesprogram läsåret 2011/2012. Mellan 93 och 95 procent av eleverna var behöriga till ett studieförberedande program. Resultaten för Kunskapsskolan Botkyrka är genomgående bättre än motsvarande resultat för både kommunen och riket.

Vidare har Skolinspektionen granskat den nationella statistiken för elevernas resultat på de nationella ämnesproven och elevernas slutbetyg. Läsåret 2011/2012 var det 21 procent av eleverna i årskurs 9 som fick ett högre slutbetyg än provbetyg i svenska. Motsvarande andel för riket är 16 procent. I engelska var det 20 procent av eleverna som fick ett högre slutbetyg än provbetyg, vilket kan jämföras med 7 procent i riket. I matematik var det 43 procent av eleverna som fick ett högre provbetyg än slutbetyg. I riket var motsvarande andel 27 procent. I intervju med rektorn, representant för huvudmannen och representanter för lärarna framkommer att man för diskussioner om bedömning och betygssättning och om skillnaderna mellan provbetygen på de nationella proven och elevernas slutbetyg i årskurs 9. Vidare ska lärarna från och med det här läsåret inte längre rätta de nationella prov som de elever de undervisar skrivit.

Skolans lärare deltar även i ämnesgrupper inom Kunskapsskolan där diskussioner om bedömning och betygssättning förs.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att rektorn i Kunskapsskolan har god kännedom om hur den dagliga verksamheten bedrivs i skolan. Hon följer regelbundet upp elevernas resultat, gör lektionsbesök och har täta och regelbundna diskussioner med lärarna om hur undervisningen, arbetsmiljön och därmed elevernas kunskapsresultat och trivsel kan förbättras. De elever som inte når kunskapskraven får särskilt stöd. Flertalet intervjuade elever i Kunskapsskolan uppger att de trivs bra i skolan, med sina lärare och rektorn. Tillsynen visar dock att det förekommer brister i skolans verksamhet. En stor del av lärarna saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Detta gäller till exempel i hemkunskap, de naturorienterade ämnena, matematik och slöjdämnen. Vidare har inte alla elever tillgång till studie- och yrkesvägledning. Tillsynen visar också att elevernas individuella utvecklingsplaner inte uppfyller författningarnas krav. De är inte utformade så att eleven och vårdnadshavaren får en tydlig information om elevens kunskaper i förhållande till kunskapskraven.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kunskapsskolan Botkyrka att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska alla barn ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Undervisningen behöver därför anpassas till den enskilde elevens behov och förutsättningar.

I Kunskapsskolan i Botkyrka får eleverna i början av terminen i samråd med basgruppsledaren ange sina personliga mål och vilka betygssteg de arbetar mot inom respektive ämne. Utifrån elevernas målsättningar delas eleverna i årskurserna 7,8 och 9 in i olika grupper. Av intervjuer med lärare och elever framkommer att det är en nivågruppering som görs där elever som siktar mot högre betyg placeras i en grupp och elever som siktar mot lägre betyg och placeras i en annan grupp. Detta sker i engelska, idrott, matematik, svenska och i de samhällsorienterande ämnena. Om en elev under läsåret ändrar sin målsättning, finns det efter samråd med elevens basgruppslärare möjlighet att byta grupp. Det kan också ske i de fall det visar sig att eleven haft för höga ambitioner. Det är av stort vikt att skolan analyserar de nivågrupperade grupperna så att de inte blir permanenta och så att de inte begränsar elevernas kunskapsutveckling.

Intervjuer med lärare, elever och verksamhetsbesök visar vidare att det till största delen är Kunskapsskolans gemensamma material i form av olika steg som styr undervisningen. Det är vad som anges i det aktuella steget som till största delen avgör vilka arbetsmetoder som eleverna använder sig av. Eleverna uppger i intervju och samtal att de oftast gör det som anges i den digitala lärplattformen. I intervju med lärare framkommer att det ibland händer att elever ber att till exempel få redovisa på ett sätt som de själva kommit på.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att undervisningen inte anpassas i tillräcklig utsträckning till elevernas olika behov och förutsättningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Trygghet och studiero**Bedömning**

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling, kallad "Likabehandlingsplan Kunskapsskolan Botkyrka". I planen saknas en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas om en vuxen kränker en elev. Vidare saknas det information om vem som är ansvarig för att de åtgärder som vidtas dokumenteras. Det finns inte heller angivet vilka åtgärder som skolan avser vidta under innevarande läsår och inte heller någon redogörelse för vilka åtgärder som vidtogs förra året.

Tillsynen visar att det finns briser i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats vid Kunskapsskolan Botkyrka under vårterminen 2012. Skolinspektionen har även tagit del av de nya mallar och dokument som skolan använder sig av från och

med höstterminen 2012. I de nya dokumenten finns information om hur beslutet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behov eleven har. Till exempel anges att eleven har betygsvarningar i ett flertal ämnen, men inte vilka mål eller kunskapskrav eleven inte uppnår. Utöver detta saknar de åtgärder som ska vidtas en tydlig koppling till kunskapskraven. I åtgärdsprogrammet saknas också information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Tillsynen visar vidare att det finns brister i åtgärdsprogrammen och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.
- Se till att informationen vid utvecklingssamtalet grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i läroplanen.
- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Skollagen anger att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling ska ges i de fall ett icke godkänt betyg har sätts i ett avslutat ämne.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal skriftliga bedömningar från Kunskapsskolan Botkyrka. Av några av de skriftliga bedömningarna framgår endast vilka mål som eleven inte har uppnått. Det saknas en beskrivning av elevens kunskapsutveckling och vilka mål eller kunskapskrav som eleven har uppnått.

Enligt skollagen ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt skollagen göra en skriftlig individuell utvecklingsplan. I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. I den framåtsyftande delen ska skolan sammanfatta skolans insatser och vilka kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla.

I intervju med rektorn och lärare framkommer att utvecklingssamtalen med eleverna och deras vårdnadshavare hålls i början av terminen och att de skriftliga omdömena består av elevernas terminsbetyg från föregående termin. Eleverna i Kunskapsskolan Botkyrka får därmed inga skriftliga omdömen i de ämnen de får undervisning i. Skolinspektionen vill påpeka att de omdömen som ges i den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte ska likställas med betyg, även om de till formen kan likna betyg. Betyg är ett nationellt formaliserat och standardiserat omdöme om en elevs kunskaper med fastställda beteckningar. Enligt Skolverkets allmänna råd för utvecklingssamtalet och den individuella utvecklingsplanen bör lärare inte använda den nationella betygsskalan i utvecklingsplanen.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av elevernas individuella utvecklingsplaner, kallade studieplaner. De är inte utformade så att eleven och vårdnadshavaren får en tydlig information om elevens kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Alla omdömen anges i form av vilket betyg som eleven har. Den framåtsyftande delen av de studieplanerna, kallad strategi, ger inte heller information till eleven och vårdnadshavaren hur eleven ska utvecklas i förhållande till kunskapskraven. Det anges till exempel att eleven ska "plugga bra", "utföra arbetet bra" och "plugga hemma och redovisa i tid.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med skriftliga bedömningar, utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner. Informationen under utvecklingssamtalet grundar sig inte på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i läroplanen. Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna anger inte tydligt elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och det framgår inte av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 4 och 14 §§, 10 kap. 12-13 och 22 §§ skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem

Personalkompetens**Bedömning**

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen för undervisningen använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. Endast de lärare som uppfyller skollagens kriterier får anställas utan tidsbegränsning. För lärare som har anställts före den 1 juli 2011 gäller 1985 års skollag samt lag om införande av skollagen. Enligt 1985 års skollag är huvudmannen skyldig att använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Vid Kunskapsskolan Botkyrka finns lärare som är anställda både före och efter den 1 juli 2011. Skolan har till Skolinspektionen inkommit med en lista över den personal som arbetar i skolan. Av listan framgår att flera lärare saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Detta bekräftar av rektorn och huvudmannen som i intervju uppger att det inte finns en plan för hur lärare ska få den utbildning de saknar. Det gäller bland annat de naturorienterande ämnena och matematik.

Av Skolinspektionens utredning framgår att alla lärare vid Kunskapsskolan i Botkyrka inte har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda denna brist.

Författning

2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § lag om införande av skollagen samt 2 kap. 13 §, 17-20 §§ skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor från 1 juli 2012

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att utbildningen är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg
- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri. Ibland får dock enstaka inslag förekomma som medför en obetydlig kostnad för eleverna.

I intervju med rektorn, lärarna och elever framkommer att skolan varje vårtermin anordnar en friluftsdag med utförsskidåkning. Kostnaden för resa och liftkort brukar vara omkring 300 kronor. För de elever som behöver hyra skidutrustning tillkommer ytterligare kostnader. Det finns flera andra aktiviteter som eleverna kan välja och de medför ingen eller en lägre kostnad.

Enligt Skolinspektionens bedömning är kostnaden för friluftsdagen inte obetydlig. Att skolan erbjuder kostnadsfria alternativ föranleder inte någon annan bedömning. Valfriheten för eleverna ska inte handla om att välja mellan avgiftsbelagda och kostnadsfria alternativ. Det handlar ur ett elevperspektiv om att inte behöva betala för den aktivitet man väljer då all utbildning ska vara kostnadsfri. I faktagranskningen har huvudmannen meddelat att skolan inte kommer att ha några fler friluftsdagar som innebär en extra kostnad för eleverna. Då skolan under tillsynens handläggningstid rättat till bristerna avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska enligt skollagen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Enligt rektorn för Kunskapsskolan i Botkyrka hyr man in en studie- och yrkesvägledare för eleverna i årskurs 9. Studievägledaren informerar eleverna om gymnasievalet och har även enskilda samtal med eleverna och de vårdnadshavare som önskar delta i samtalen. I intervju med elever och lärare framkommer att vissa lärare kontinuerligt pratar med eleverna om framtida studier och yr-

kesval. Det är dock lärarberoende om elever som inte går i årskurs 9 får vägledning inför framtida studie- och yrkesval. Rektorn bekräftar detta i intervju.

Tillsynen visar att eleverna i Kunskapsskolan Botkyrka inte har tillgång till studie- och yrkesvägledning på det sätt som författningarna avser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa dessa brister. När det gäller en avgiftsfri utbildning har denna brist rättats till under tillsynens handläggning och Skolinspektionen avstår från ingripande i denna del.

Författning

1 kap. 8 § skollagen, 2 kap. 29 § skollagen, 9 kap. 8-9 §§, 10 kap. 10, 11 §§ skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Kunskapsskolan Botkyrka måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteket ska enligt förarbetena ingå i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

I Kunskapsskolan Botkyrka finns ett litet skolbibliotek. I intervju med rektorn framkommer att biblioteket är under uppbyggnad. Det har tidigare funnits en bokbuss som åkt runt till Kunskapsskolans olika skolor. Den har kommit till Kunskapsskolan Botkyrka två gånger per läsår. Nu håller bokbussen på att avvecklas och böckerna kommer att fördelas ut mellan de olika skolorna. Böckerna i skolbiblioteket kommer då även att kategoriseras för att underlätta användandet av biblioteket. I intervju med lärare och elever framkommer att det finns elever som aldrig besöker eller använder sig av biblioteket.

Tillsynen visar att alla elever inte har tillgång till ett skolbibliotek som kontinuerligt används som en del av elevernas utbildning. Verksamheten uppfyller

därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 35-36 §§, 10 kap. 38 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ulrika Palm
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).